

Bolesławiecka ceramika od lat jest symbolem jakości, tradycji i niepowtarzalnego stylu – dziś bez wahania można powiedzieć, że to jedna z najbardziej rozpoznawalnych polskich marek na świecie.

Ta nadzwyczajna popularność jest efektem **pasji i talentu projektantów oraz wytwórców**, ale także rezultatem konsekwentnej, **wielokierunkowej promocji**, która przez lata budowała silną markę regionu.

Szczególnym momentem w historii bolesławieckiej ceramiki staje się **1 grudnia br.** – data wejścia w życie unijnego systemu ochrony oznaczeń geograficznych dla produktów rzemieślniczych i przemysłowych. To przełomowe rozwiązanie ma na celu ochronę wyrobów, których renoma i jakość nierozdzielnie związane są z miejscem pochodzenia. Aby produkt mógł zostać objęty ochroną, musi pochodzić z określonego regionu, jego wyjątkowe cechy muszą wynikać z tego pochodzenia, a przynajmniej jeden etap produkcji powinien odbywać się na danym obszarze. Ceramika bolesławiecka spełnia te kryteria w sposób wzorcowy.

Nowe przepisy otwierają realną szansę na objęcie ceramiki bolesławieckiej ochroną we wszystkich krajach Unii Europejskiej, wzmacniając jej pozycję jako produktu o wyjątkowej renomie i jakości. To nie tylko prestiż, ale także konkretne narzędzie ochrony przed nieuczciwymi imitacjami. **Pod koniec listopada br. przedstawiciele bolesławieckiej branży ceramicznej – Magdalena Gazur i Jarosław Rutyna** – uczestniczyli w międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez Urząd Patentowy RP, poświęconej nowemu europejskiemu systemowi ochrony oznaczeń geograficznych dla przedmiotów przemysłowych i rzemieślniczych. System, od **1 grudnia 2025 r.** jest kluczowym narzędziem dla ochrony unikatowych produktów oraz budowania przewagi europejskich regionów. Dla ceramiki bolesławieckiej oznacza to umocnienie europejskiej marki i dalszą rozpoznawalność, dla twórców – ochronę dorobku i nowe możliwości promocji, a dla konsumentów – gwarancję autentyczności i najwyższej jakości.

Konferencja została zorganizowana przez Urząd Patentowy RP we współpracy z Komisją Europejską, Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej, Światową Organizacją Własności Intelektualnej oraz Narodowym Instytutem Kultury i Dziedzictwa Wsi, pod honorowym patronatem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwa Rozwoju i Technologii. **Warto podkreślić, że droga do wprowadzenia europejskiego systemu ochrony oznaczeń**

geograficznych rozpoczęła się wiele lat temu. Od samego początku aktywnie uczestniczyły w niej Urząd Miasta, Stowarzyszenie Gmin Ceramicznych Rzeczypospolitej Polskiej, Muzeum Ceramiki oraz lokalne firmy ceramiczne. Już w 2019 r. na zlecenie Komisji Europejskiej powstało studium dotyczące ekonomicznych aspektów ochrony oznaczenia geograficznego, a jesienią tego samego roku w specjalistycznych warsztatach w Brukseli wzięli udział przedstawiciele Bolesławca – **Krzysztof Hewak** z UM Bolesławiec oraz **Joanna Rejdych** ze Spółdzielni Rękodzieła Artystycznego „Ceramika Artystyczna”.

Przy tej okazji warto również przypomnieć, że dokładnie **10 lat temu – 16 grudnia 2015 r.** – w bolesławieckim Ratuszu odbyło się zebranie założycielskie **Stowarzyszenia Gmin Ceramicznych Rzeczypospolitej Polskiej**. W wydarzeniu uczestniczyli inicjatorzy - prezydent Bolesławca Piotr Roman, burmistrz Nowogrodźca oraz wójt gminy Bolesławiec. Celem Stowarzyszenia jest wspólne reprezentowanie interesów polskich gmin ceramicznych w kraju i za granicą oraz stałe wspieranie ich rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego. Dziś Stowarzyszenie tworzą Miasto Bolesławiec, Miasto i Gmina Nowogrodziec, Gmina Bolesławiec oraz Gmina Warta Bolesławiecka, a jego działania wspiera Muzeum Ceramiki w Bolesławcu.

W swej działalności stowarzyszenie **wzoruje się na międzynarodowych organizacjach miast ceramiki**, a zwłaszcza na włoskim AiCC, francuskim AfCC i hiszpańskim AeCC, które od 2014 r. współtworzą Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej „Miasta Ceramiki”. Założone w Bolesławcu stowarzyszenie z powodzeniem reprezentuje lokalną ceramikę **w strukturach Europejskiego Szlaku Ceramiki – jednego z prestiżowych szlaków kulturowych Rady Europy**, łączącego ośrodki o wyjątkowym dziedzictwie ceramicznym, do którego Bolesławiec przystąpił w 2021 r. – jako jedyne polskie miasto dołączając do słynnych ośrodków takich jak Faenza we Włoszech, Delft w Holandii, austriacki Gmunden, francuskie Limoges czy włoska Faenza.

Intensywna współpraca międzynarodowa pozwala nie tylko skutecznie promować ceramikę bolesławiecką w kontekście europejskim, ale również uczestniczyć w międzynarodowych projektach badawczych, wystawienniczych i edukacyjnych. Dzięki SGCRP ceramika bolesławiecka jest postrzegana jako ważny element europejskiego dziedzictwa. Stowarzyszenie odgrywa kluczową rolę w utrzymaniu i rozwijaniu tradycji oraz renomy polskiej ceramiki na świecie oraz wzmocnieniu pozycji bolesławieckiej ceramiki jako wizytówki Polski.

Szczególnie istotnym przedsięwzięciem były projekty „Polska i Norwegia na Europejskim Szlaku Ceramiki” oraz „Centra dawnych rzemiosł na szlaku Via Fabrilis”, dzięki którym w mieście **powstały nowoczesne obiekty**, popularyzujące bolesławiecką ceramikę: **„Centrum Dawnych Technik Garncarskich” przy ul. Kutuzowa 14** oraz **nowa siedziba Muzeum Ceramiki** w odrestaurowanym Pałacu Pücklera przy ul. Zgorzeleckiej 28/29 - **projekt dofinansowany w wysokości 15 mln zł** ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego w ramach Programu „Kultura” realizowanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, obejmujący wiele działań, w tym wystawy czasowe, warsztaty i szkolenia oraz wielokierunkowa promocja Europejskiego Szlaku Ceramiki. W obu budynkach można podziwiać przekrojowe **prezentacje wyrobów wszystkich zakładów ceramicznych działających w naszym regionie**.

Historia bolesławieckiej ceramiki to opowieść o tradycji, współpracy i nowoczesnym podejściu do promocji dziedzictwa. Wejście w życie europejskiego systemu ochrony oznaczeń geograficznych jest kolejnym krokiem, który potwierdza, że Bolesławiec nie tylko pielęgnuje swoje korzenie, ale z dumą i odwagą buduje markę rozpoznawalną w całej Europie i na świecie.

Wyjaśnienie dotyczące Stowarzyszenia Gmin Ceramicznych Rzeczypospolitej Polskiej

Stowarzyszenie Gmin Ceramicznych Rzeczypospolitej Polskiej jest stowarzyszeniem **jednostek samorządu terytorialnego** – gmin ceramicznych.

Funkcje w zarządzie stowarzyszenia gmin mogą pełnić urzędnicy. Wiele jednostek samorządu terytorialnego tworzy stowarzyszenia do zapewnienia właściwego, zgodnego z rzeczywistymi potrzebami współdziałania, a ich organy składają się z przedstawicieli tych gmin, np. wójtów, burmistrzów, ich zastępców, którzy są urzędnikami. Prawo o stowarzyszeniach nie zabrania urzędnikom pełnienia funkcji w zarządach takich stowarzyszeń.

W praktyce, w stowarzyszeniach gminnych, to właśnie wójtowie, burmistrzowie, czy inni pracownicy samorządowi reprezentują swoje gminy w zarządach, co jest naturalnym sposobem funkcjonowania tych struktur.

Podsumowując, **urzędnicy pełnią te funkcje, ponieważ reprezentują swoich pracodawców – gminy** – które są członkami stowarzyszenia. Tak jest w przypadku Stowarzyszenia Gmin Ceramicznych Rzeczypospolitej Polskiej i prezesa K. Hewaka.

K. Hewak nie jest zatrudniony na etat w stowarzyszeniu, nie pobiera wynagrodzenia – **reprezentuje gminę, która jest członkiem stowarzyszenia**, tak więc nie bierze dni wolnych - urlopu w celu organizacji wystaw lub obecności na tych wystawach. Prezes koordynujący działania samorządów, instytucji i biorący udział w wystawie w miejscu organizacji wystawy wyjazdowej w ramach Stowarzyszenia Gmin Ceramicznych Rzeczypospolitej Polskiej otrzymuje od pracodawcy (czyli gminy) polecenie wyjazdu służbowego (delegację) i zakwaterowanie w miejscu docelowym, chyba że instytucja zapraszająca zapewnia noclegi. W przypadku prezesa Hewaka wartością dodaną jest fakt, że nie musi zatrudniać dodatkowo tłumacza, ponieważ sam włada kilkoma językami. **Stowarzyszenie nie zatrudniania pracowników i nie prowadzi działalności gospodarczej**. A wszystkie **osoby pełniące funkcje** w organach Stowarzyszenia pełnią je **nieodpłatnie**.